

[Dorte Bennedsen]

En mere knusende dom over vandmiljøplanens landbrugsdel kan man næppe forestille sig. Her har regeringen og dens støttepartier sort på hvidt, at vandmiljøplanens mål ikke kan nås hverken nu eller senere, fordi de grundlæggende midler er utilstrækkelige.

Et eksempel herpå er de grønne marker. Debatten om de grønne marker spillede en meget væsentlig rolle i Miljøudvalget i sin tid, og der var ikke nogen som helst tvivl om, at det skulle være afgrøder, der i videst muligt omfang var kvælstofforbrugende. Landbrugsministeren oplyste over for udvalget – den daværende landbrugsminister, skynder jeg mig at sige – at den væsentligste indsats i de grønne markerstrategien ville være en udvidet efterafgrødedyrkning kombineret med halmnedmuldning.

På trods af dette lod den nuværende landbrugsminister – for ham var det faktisk, der skulle udforme bekendtgørelser – sig presse af landbrugsorganisationerne til at acceptere, at afgrøderne på grønne marker også kunne være vinterhvede, vinterrug, vinterbyg, selv om de kræver mere kvælstof og flere bekæmpelsesmidler, og, hvad værre er: på trods af at de i de kritiske efterårsmåneder optager mindre kvælstof end de egentlige efterafgrøder.

Historien om de grønne marker er et godt eksempel på, at det ikke er tilstrækkeligt at vedtage de rigtige beslutninger, hvis de ikke føres ud i livet i den ånd, hvori de er vedtaget.

Denne konkrete erfaring har givet os anledning til nogle overvejelser i Socialdemokratiet. Vi har forstået på ministerens redegørelse, at det er tanken, at en kommende handlingsplan for en bæredygtig udvikling i landbruget skal udarbejdes af landbrugsministeren. Vi erkender helt blankt, at det er statsministerens suveræne ret at fordele arbejdsopgaverne i regeringen, men vi vil alligevel godt udsende en advarsel.

Der er et gammelt ord, som siger, at man ikke skal sætte ræven til at vogte gæs, og vi vil godt pege på, at vi med Landbrugsministeriet står med et ministerium, der så udpræget er et erhvervsministerium, og vi finder det, også med forhistorien i mente, betænkeligt, at det er Landbrugsministeriet, som skal sætte miljøkravene, og som skal tage stilling i de konflikter, der måtte være mellem de nødvendige miljøkrav og landbrugets erhvervsinteresser. Vi finder helt klart, at det må være miljøministerens

ansvar, at de krav, der sættes, er miljømæssigt i orden, og derefter skal de selvsagt føres ud i livet i et tæt samarbejde mellem Miljø- og Landbrugsministerierne.

I sin redegørelse peger miljøministeren på en række instrumenter, der efter hendes vurdering skal til for at opnå en bæredygtig udvikling i landbruget. De grønne marker og afgrødevalget har jeg kommenteret.

Den bedre udnyttelse af husdyrgødningen er et andet vigtigt punkt, som i øvrigt er knyttet meget nøje sammen med et mindre forbrug af handelsgødning. Her har vi hæftet os ved, at husdyrgødningen, nok i modsætning til manges hidtidige opfattelse, ikke behøver at transporteres over store afstande, men kan anvendes i umiddelbar nærhed af de enkelte husdyrbrug.

Et tredje vigtigt instrument er strukturelle tiltag i landbruget. Her er vi enige i, at ekstensivering og braklægning, vel at mærke hvis det forstås som grøn braklægning og marginalisering, skal indgå. Men vi undrer os unægtelig over, at en radikal miljøminister ikke konkret nævner hverken økologisk landbrug eller bræmmer.

Vi kunne ønske os, at ministeren lidt mere åbent i redegørelsen havde debatteret de styringsmidler, som hænger sammen med kvoter og afgifter, men det er jo nok landbrugsministerens klamme hånd, der ligger bag denne form for tilbageholdenhed. Men i betragtning af, at spørgsmålet om kvoter har været rejst fra konservativ side, og i betragtning af, at ministeren som radikal ordfører udtrykkelig sagde, at hun ikke ville fraskrive sig muligheden for at indføre afgifter på handelsgødning, så kunne Folketinget med rimelighed forvente, at disse styringsmidler var indgået i redegørelsens overvejelser.

Miljøministeren slutter sin redegørelse med følgende ord i sp. 9091:

»Det handler, udtrykt enkelt, om en indsats, der nedsætter kvælstofudvaskningen fra landbruget. En diskussion om den nødvendige indsats herfor, herunder om anvendelsen af supplerende styringsmidler, bør ikke i den videre debat fortages i endeløse talrækker, postuler og problematiseringer. Intet er lettere end at afspore debatten på denne måde.

Selvfølgelig vil der fortsat være uenighed om forudsætninger, beregninger og vurderinger. Hovedkonklusionerne står imidlertid fast, og derfor må den nødvendige indsats til sikring af